

ת"פ (ירושלים) 26440-11-23 - מדינת ישראל נ' דוד שלמה ברבי

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 26440-11-23 מדינת ישראל נ' ברבי

לפני כבוד השופטת חגית מאק-קלמנוביץ

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד

מפרקליטות מחוז ירושלים - פלילי

נגד

הנאשם

דוד שלמה ברבי

ע"י ב"כ עו"ד מעין נופרעמון

גזר דין

העובדות

1. בהכרעת דין שניתנה ביום 31.3.25 הורשע הנאשם בעבירה של הדחת עד, עבירה לפי סעיף 245 לחוק העונשין תשל"ז-1977, וזוכה משתי עבירות שלהצתה לפי סעיף 448 לחוק זה. הזיכוי בא לאחר שעד התביעה העיקרי בתיק לא התייצב לעדות גם לאחר שהוצאו נגדו צווי הבאה.

2. על פי עובדות כתב האישום שהוגש נגד הנאשם, גמלה בליבו החלטה להצית את רכבו של המתלונן, ולצורך כך הוא קשר קשר והטיל את ביצוע התכנית על שני בחורים שזהותם אינה ידועה למאשימה. כמו כן הוא הזמין את מכרו דוד בילמן להסיע את הבחורים למקום חניית הרכב ברח' נתן הנביא בירושלים. בליל 31.8.23 הסיע בילמן את השניים אל סמוך למיקומו של הרכב, והם הציתו אותו וחזרו במהירות לרכב המסיע. כתוצאה מההצתה נשרף חלקו הקדמי - שמאלי של הרכב. אולם הנאשם לא הסתפק בשריפה החלקית, וגרם לכך שהרכב נשרף כליל בליל 1.9.23, בדרך שאינה ידועה למאשימה. שווי הרכב הוערך ב-306,000 ₪.

באישום השני בכתב האישום נטען כי ביום 30.10.23, לאחר מעצרו של הנאשם, ניסה הנאשם לשבש הליכי משפט, כאשר פנה אל דוד בילמן שהיה עצור עמו בתחנת המשטרה במטרה לגרום לו למסור עדות שקר או לחזור בו מהודעה שמסר. בין היתר אמר הנאשם דברים אלו:

"הבעיה שלך שהתחלת לדבר יותר מידי ולא מה שאמרתי לך בהתחלה... אתה הוספת מעל, באנו נפגשנו אחרי זה סיפרתי, הייתי, בשביל מה? תספר את

הגרסה שאמרתי לך עכשיו ושנינו היינו יוצאים, הבעיה שאתה חמור..."
"אתה שומע תגיד שאתה חוזר בך בחקירה.... כל מה שאמרת תגיד שזה שקר...
תגיד מה שאמרתי לך, יש קבוצה של דרייברים ודוד מנהל שם וראיתי שהוא
ביקש הזמנה ולקחתי את ההזמנה וזהו, דוד לא קשור לאירוע.... זה מה שתגיד
להם.... אתה צריך לחזור בך בחקירה על כל מה שאמרת מסביב שיראה לך
סרטונים ושל חברים שלי והם לא חברים שלי אני לא מכיר אותם, שלחתי
בקבוצה ואתה ראית ופנית אלי וקיבלת את ההזמנה..."
"אני אומר לך יש את הבחוך אל תשכח את זה... אל תשכח, להיות מאוים בחוך
זה הרבה יותר קשה מלהיות בבית סוהר".

3. כאמור, הנאשם זוכה משתי עבירות ההצתה בשל אי התייצבותו של העד המהותי, דוד בילמן. נגד
בילמן הוצאו צווי הבאה ובשני מקרים הוא אף התייצב בבית המשפט בעקבות צווי ההבאה, אולם
במועדי ההוכחות שנקבעו העד לא התייצב. בדיון ביום 14.1.25 הסביר העד:

"את לא תסבכי אותי עם עבריינים בחוך. אני מעדיף להיות שנתיים בכלא ולא
להיות מעורב עם עבריינים בחוך. אם יהיה עוד דיון, אני לא מתכוון להגיע אליו.
תעצרו אותי, שימו בן אדם בכלא שהוא לא עבריין ותהרסו לו את החיים.... אם
אני אגיע לדיון, החיים שלי ייהרסו ולא איימו עליי. זה מה שאת רוצה. אני לא
רוצה להיות קשור לדברים האלה...."

הטיעונים לעונש

4. בטיעוניה לעונש ציינה ב"כ המאשימה את הערכים המוגנים בעבירה בה הורשע הנאשם - הגנה על
תשתית אכיפת החוק וסדרי השלטון והמשפט, כאשר ההדחה בחקירה מעקרת את חקר האמת. היא
הוסיפה כי החשיבות שמייחס המחוקק לעבירה זו נלמדת מעצם כך שמדובר בעבירה העומדת בפני
עצמה, ומכך שגם הנסיון לבצעה מהווה עבירה, וכי הפגיעה בערכים המוגנים היא גבוהה.

ב"כ המאשימה ציינה כי בין הנאשם לבין העד התקיימו שתי שיחות, וכי הנאשם לא רק ביקש מהעד
לחזור מגרסתו אלא אמר לו מה עליו לומר, וזאת תוך איומים מרומזים ומפורשים והטלת אימה על
העד. נסיבה נוספת לחומרה, לטענתה, היא העובדה שהשיחות התקיימו בתוך מתקן משטרה, בתא
המעצר או בניידת משטרה.

5. ב"כ המאשימה ציינה כי הנזק אכן נגרם, שכן העד שמר על זכות השתיקה בחקירתו, וגם בבית
המשפט תיאר את שנאמר לו על ידי הנאשם. אמירותיו של הנאשם אינן ספונטניות אלא מתוכננות,
ומדובר בשתי שיחות ממושכות. היא הפנתה לפסקי דין וביקשה לקבוע מתחם הכולל בין 3-12 חודשי
מאסר, בצד מאסר על תנאי וקנס.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ב"כ המאשימה טענה כי הנאשם הודה לאחר מספר
עמוד 2

דיוני הוכחות, וכי לגבי האישום שבו הורשע העובדות היו מוסכמות והמחלוקת שנותרה היתה עובדתית בלבד, כך שהחיסכון בזמן שיפוטי לא היה רב. היא הוסיפה כי לנאשם עבר פלילי משמעותי, בעיקר לנוכח גילו הצעיר יחסית. לפיכך ביקשה להטיל על הנאשם עונש בחלקו העליון של המתחם.

עוד טענה ב"כ המאשימה כי תקופת מעצרו של הנאשם בגין תיק זה היתה חופפת לתקופת המעצר בתיק נוסף שבו הועמד לדין (ת"פ 7074-11-23 בבית משפט זה), ובתיק זה נוכחה תקופת המעצר מהמאסר שהוטל עליו, כך שאין לנכות את אותה תקופה פעם נוספת. על פי חישוביה, כל תקפת מעצרו של הנאשם בתיק זה נוכחה כבר בתיק המקביל, כך שאין לנכות דבר מהעונש שיוטל על הנאשם בתיק הנוכחי.

6. ב"כ הנאשם טענה כי לאחר שהעד בילמן לא התייצב לעדות, ולאור זיכוי של הנאשם מעבירות ההצתה, לא ידוע באיזה אופן הדיח הנאשם את העד. עוד טענה כי בגירסתו של בילמן היו סתירות רבות, וגם אילו העיד לא ברור אם עדותו היתה מביאה בסופו של דבר להרשעה. היא הוסיפה כי הערך המוגן בעבירת ההדחה הוא טוהר ההליך השיפוטי ומניעת פגיעה בהליך השיפוטי, ולאחר שהמאשימה חזרה בה מהאישום בעבירות ההצתה לא ניתן לטעון חד משמעית לפגיעה בטוהר השיפוטי.

ב"כ הנאשם טענה עוד כי נסיבות העבירה במקרה זה אינן חמורות במיוחד, וכי בשונה ממקרים אחרים (כולל כאלה הנכללים בפסיקה אליה הפנתה המאשימה), העבירה במקרה זה אינה נלווית לעבירות אחרות. לטענתה מתחם הענישה נע בין מאסר על תנאי לבין 12 חודשי מאסר, בהתאם לחומרת ההדחה, חלקו היחסי של הנאשם ומידת השפעתו. במקרה זה, לטענתה, גם אם חלקו של הנאשם מרכזי, לא ניתן לדעת את מידת ההשפעה של מעשיו על העד. היא ציינה כי כשהובא העד לבית המשפט בעקבות צו ההבאה הוא אמר שהתרחק מעולם זה, וכי בכל מקרה לא יבוא לבית המשפט להעיד. בנוסף, טענה הסניגורית, במקרה זה לא נעשה שימוש בכח אלא הפחדה בלבד, ומנקודת המבט של הנאשם, למרות טענותיו של העד, הוא אינו מעורב בעבירת המקור.

7. בהתייחס לניכוי תקופת מעצרו של הנאשם, הסניגורית טענה כי מעצרו של הנאשם בתיק זה התארך בשל אי התייצבותו של העד להעיד, וכי הנאשם נפגע מכך שגם לאחר שניתן גזר דין נגדו בתיק הנוסף, הוא נותר בסטטוס עצור בשל מעצרו בתיק הנוכחי. לטענתה הנאשם היה במעצר בתיק זה תקופה ממושכת, הוא זוכה מעבירות חמורות שיוחסו לו, והחזרתו למאסר תהיה מבחינתו "מכת מחץ". הנאשם הודה ונטל אחריות, שילם את חובו לחברה, הוא צעיר ויש לאפשר לו להשתקם לאחר ששוחרר ממאסר.

8. טרם מתן גזר הדין הגישה ב"כ הנאשם הודעה וטענה כי הנאשם השתחרר שחרור מנהלי ממאסרו בתיק הנוסף כבר ביום 31.3.25, כך שנותר במעצר בתיק הנוכחי בלבד עד שחרורו ביום 28.4.25. ב"כ המאשימה טענה בתגובה כי הנתונים שגויים, וכי הנאשם נעצר מחדש שלא במסגרת תיק זה, ומעצרו נמשך עד יום 28.4.25.

מתחם העונש ההולם

9. הערכים המוגנים בעבירה של הדחה בחקירה מצויים בשני תחומים שונים. ראשית מדובר בהגנה על עשיית הצדק וטוהר ההליך המשפטי, כולל הליכי החקירה הקודמים לו. שנית, מניעת מסירת הודעת אמת או מסירת הודעת שקר פוגעת בהליך של בירור האמת, ועלולה להביא להרשעת חפים מפשע ולמניעת הרשעתם של אשמים.

10. הנאשם שבפני הואשם בעבירה לפי סעיף 245 לחוק העונשין, מבלי שצויין לאלו מהחלופות שבסעיף הכוונה. על פי עובדות כתב האישום מדובר בסעיף 245(א), ולא בסעיף 245(ב) הכולל נסיבות מחמירות של הפעלת אמצעים פסולים כגון מרמה, כח, הפחדה ועוד. אולם תוכן הדברים שהשמיע הנאשם כולל גם איומים שאינם משתמעים לשתי פנים, כפי שעולה מהציטוטים שהובאו לעיל: האזהרה ש"יש את הבחוך", וש"להיות מאויים בחוך זה הרבה יותר קשה מלהיות בבית הסוהר". האיום בנקיטת אלימות עשוי להיות אפקטיבי לא פחות מצעדים אלימים ממש. בנוסף, הנאשם לא הסתפק באמירות כלליות אלא ניסה לשים בפני של העד גירסה מפורטת וברורה. עם זאת, אין בפני נתונים האם ההדחה הביאה לשינוי גרסתו של העד בחקירה.

זאת ועוד, אמנם כתב האישום עוסק בשלב חקירת המשטרה, אולם לא ניתן להתעלם מכך שהעד לא הגיע גם לדיוני ההוכחות בבית המשפט, באופן שהביא בסופו של דבר לזיכויו של הנאשם מהעבירות העיקריות שיוחסו לו באישום הראשון.

הפסיקה הנוהגת

11. ב"כ הצדדים הפנו בטיעוניהם לפסיקה. להלן פירוט של פסקי דין אלו ופסקי דין נוספים, לעניין רמת הענישה הנוהגת:

ב"כ המאשימה הפנתה לפסקי דין אלו:

ת"פ (מחוזי ת"א) 11062-04-19 מדינת ישראל נ' גולדמן (9.1.23) - הנאשמים הורשעו בעבירות חמורות שכללו, בין היתר, תרמית בניירות ערך, עסקאות מתואמות, מתן וקבלת שוחד, הלבנת הון, מרמה והפרת אמונים בתאגיד וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (כל אחד מהנאשמים הורשע בחלק מעבירות אלו). ב"כ המאשימה הפנתה לחלק מגזר הדין הדין בעבירות של שיבוש הליכי משפט], הדחה בחקירה והפרת הוראה חוקית, ולמתחם הענישה שנקבע לעבירות אלו. במקרה זה עבירת ההדחה בחקירה היא חלק ממכלול עבירות חמורות בהן הורשעו הנאשמים, ואינה עומדת בפני עצמה. גם המתחם שנקבע אינו מתייחס לעבירת ההדחה בלבד אלא למספר עבירות. בנסיבות אלו אינני סבורה שניתן להסיק ממתחם הענישה שנקבע ומהעונש שהוטל על הנאשמים לתיק שבפני.

ת"פ (ב"ש) 34389-03-19 מדינת ישראל נ' אבו מדיעם (14.11.21) - הנאשם הורשע בהדחה בעדות, בכך שאמר למתלוננת נגד בנו שאם מישהו יגיע לבית המשפט ויעיד נגד הבן "אז אלוהים ישמור". לחובתו הרשעות קודמות, כולל בעבירות ממין העניין, ומאסר על תנאי בר הפעלה. נקבע מתחם בין 6-16 חודשי מאסר בפועל, והנאשם נדון ל-9 חודשי מאסר בפועל, הפעלת מאסר על תנאי בן 5 חודשים, חודשיים מתוכו בחופף, מאסר על תנאי וקנס בסך 5,000 ₪.

ב"כ הנאשם הפנתה לפסקי דין:

ע"פ 540/85 ארמונס נ' **מדינת ישראל** (27.11.85) - מהתיאור הלקוני שבפסק הדין עולה כי המערער הורשע בהדחה בחקירה ונדון ל-9 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי. הוא הורשע בהדחת עד בחקירתו, "בכוח באיומים ובהפחדה, לבל יתלונן במשטרה בשל עבירה שביצע המערער במתלונן". למערער עבר פלילי "עגום" והוא קיבל בעבר הזדמנויות לחזור למוטב. נקבע כי בנסיבות אלו העונש אינו חמור במידה המצדיקה התעברות.

ת"פ (פ"ת) 18945-08-11 **מדינת ישראל נ' עיסא** (24.3.13) - הנאשם הורשע בהדחה בחקירה, בכך שאמר לנאשמת נוספת שתמסור עדות במשטרה שבעלה תקף אותה, והיא עשתה כן, ומאוחר יותר הודתה כי מדובר בהודעת שקר. הצדדים הגיעו להסדר טיעון בו עתרה המאשימה לעונש של 3 חודשי עבודות שירות וההגנה ביקשה להסתפק בעונש שאינו כולל מאסר. בית המשפט לא קבע מתחם ענישה מאחר שההסדר בין הצדדים כלל טווח ענישה, והשית על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות למשך חודש וחצי, מאסר על תנאי וקנס בסך 1,000 ₪. לנאשם לא היו הרשעות קודמות והוא סבל מבעיות רפואיות.

פסיקה נוספת:

ת"פ (שלום ב"ש) 60949-01-14 **מדינת ישראל נ' חג'ג'** (11.11.15) - הנאשם הואשם בהדחה בחקירה, בכך שביקש והפעיל לחץ על קטין שנדקר שלא להתלונן ולא לספר במשטרה שנדקר סמוך למועדון, כדי לא לגרום לסגירת המועדות. בהסדר טיעון הומר האישום לעבירה לפי חוק רישוי עסקים, והצדדים הגיעו להסדר לפיו המאשימה תטען ל-3 חודשי מאסר בעבודות שירות ורכיבים נוספים, וההגנה תסכים ליתר הרכיבים אך תטען בנוגע לעבודות השירות. הנאשם נדון ל-3 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס בסך 10,000 ₪ ופיצוי למתלונן בסך 3,500 ₪.

ת"פ (שלום חיפה) 7153/08 **מדינת ישראל נ' אסדי** (11.5.10) - נאשם 2 הורשע בהדחה בחקירה, כאשר ביקש מכלתו להימנע מלהתלונן נגד בנו שתקף אותה וגרם לה חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ובעקבות זאת טענה המתלוננת כי נפצעה בזמן שהיתה לבדה בבית. הוא נדון ל-5 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 3,000 ₪.

12. בענייננו, מדובר בהדחה בחקירה שנעשתה תוך איומים, לא ברמזים אלא בשתי שיחות נפרדות וממושכות יחסית, תוך נסיון להכתיב לעד גירסה מפורטת שהנאשם היה מעוניין שימסור. העבירה בוצעה בעיצומה של חקירת המשטרה, כאשר הן הנאשם והן העד עצורים ונמצאים בתוך מתקני משטרה (בניידת ובתא מעצר). ההטרדה כללה גם תכנים שיש בהם איום. כל אלו מצביעים על תעוזה ועל רף חומרה גבוה יחסית של ביצוע העבירות.

לנוכח האמור, מתחם הענישה נע בין מאסר לתקופה קצרה, שבנסיבות המתאימות יכול שירוצה בעבודות שירות, לבין 14 חודשי מאסר בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

13. הנאשם יליד 2004, ובגילו הצעיר צבר הרשעות במספר לא קטן של עבירות, רובן עבירות רכוש אולם לחובתו גם הרשעה בעבירה של איומים. הוא ריצה עונש מאסר קודם במקביל למעצר בתיק זה. לא הוגש תסקיר של שירות המבחן, ומלבד אמירה כללית וסתמית, לא נטען שהנאשם עושה מאמץ כלשהו לשיקום או לשינוי אורח חייו.

הנאשם הודה וקיבל על עצמו אחריות למיוחס לו. הוא זוכה משתי עבירות ההצתה שיוחסו לו באישום הראשון. עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שזיכוי של הנאשם נעשה לאחר שהעד דוד בילמן, שבהדחתו הורשע הנאשם, לא התייצב לעדות במשך תקופה ארוכה, ואף נתן הסברים לאי התייצבותו כמפורט לעיל. בנסיבות אלו אין לייחס משקל משמעותי לזיכוי של הנאשם מעבירות ההצתה.

בנסיבות אלו, עונשו של הנאשם צריך לעמוד בחלק האמצעי - תחתון של מתחם הענישה.

לאור כל האמור, אני מטילה על הנאשם עונשים כמפורט להלן:

1. מאסר בפועל למשך 6 חודשים.

לעניין ניכוי תקופת המעצר, אני קובעת כי מתקופת מאסרו של הנאשם ינוכו רק ימי מעצר שלא הובאו בחשבון בניכוי מעצרו בתיק אחר. מאחר שב"כ הצדדים הציגו נתונים סותרים שכל אחד טוען להסתמכות על נתוני שב"ס, אני קובעת כי הקובע לעניין זה יהיו הרישומים בשב"ס.

2. מאסר על תנאי ל-5 חודשים למשך 3 שנים, על עבירות על סימן א' לפרק ט' של חוק העונשין, שעניין שיבוש עשיית משפט, וכן על עבירות איומים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ז תמוז תשפ"ה, 13 יולי 2025, במעמד הצדדים.